

„Edinost“

z naša enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrť leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročnino brez priložne naročnine se uprava ne odira.

Zo tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nčv.); vsem Trsta pa po 8 stotink (4 nčv.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nepravilni dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje literatur v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Krivoskemu „Primorskemu listu“.

Vsemu slovenskemu svetu je znano hudo trpljenje tržaških Slovencev. Vse javne oblasti nastopajo proti njim. Zanemarjeni in zasramovani so po mnogih javnih uradih — najbolj pa v e. kr. nemško-latinski »katoliški« cerkvi. Katoliški Slovenci ne morejo v Trstu niti opravljati svojih cerkvenih pobožnostij, proti slovenskim propovedim je ustalo 89 italijansko-latinskih »katoliških« duhovnikov — mej njimi tudi vrli soboritelji krivoskega »Prim. lista« — na čelu njim tržaški prošt Petronio — iz cerkev mesta Trsta in okolice so začeli poditi zadnje ostanke slovenskega bogoslužja in ko so se v Rojani temu odločno uprli, tek je Jurizza v Gorico in slavno zmagal. In tako bi lahko naštevati nešteto vrsto krivic, ki jim morajo prenašati katoliški Slovenci povsod — še celo v spovednici — še celo pri mizi Gospodovi!!

Mi ne krivimo našega dobrega škofa, ker znamo, da tudi on z nami trpi. Tudi njega preganjajo. Kar se je zgodilo v Kopru, presega vse meje. Sedaj pa je prevzvišeni težko bolan tam v Rogateu . . .

To so dejstva, ki jih pozna v Trstu vsaki otrok. Delavei in sploh Slovenci v Trstu pa jih čuti na svojem telesu. Ko ne bi bilo božanstvene Kristove resnice, morali bi bili že davno tržaški Slovenci pokazati hrbet latinski cerkvi v Trstu.

O, kako mil in lep je bil glas, ki nam je prijal prihod sv. Cirila in Metodija! Iz slovenskih unijatskih Riemanj je prišla rešilna zvezda in vsako slovensko sree v Trstu je zagorelo. Ni je več moči, da bi nas vezala v latinske verige — ni je več zapreke, ki bi nam branila prejemati božanstvene Kristove resnice iz rok učencev sv. Metodija!!

A kmalo je prišel drug glas. V Trstu je bil mož nemško-latinske stranke iz Ljubljane in ta je prinesel vesti: »Misija je nastopil in dosegel vse proti katoliškim Ciril-Methodijski obredom — v pravoslavje pojete lahko, katoliške cerkve s slovenskim bogoslužjem ne vdobite nikdar!«

Na to so stopili v odločen boj proti tržaškim Slovincem »Prim. list«, »Slovenec« in »Katoliški (???) Obzornik«. Koliko zasramovanja so takrat izrekli proti tržaškim trpi-

nom?! Šli so še naprej. Napadali sv. katoliške cerkvene obrede, napadali so delo sv. Cirila in Metodija, napadali so sv. post in zasramovali učence sv. Metodija — katoliškega škofa v Križevih in njegove slovenske svečenike-mučenike.

Njih nemško-latinska glava v Gorici je imela tako dovolj pomočnikov in sedaj more že z večim vspehom delovati proti tržaškim Slovincem.

Ali tržaški Slovenci se ne podajo! Okusili so sladko ljubezen sv. Metodija in znajo, kje je njih rešitev. Krist je že govoril na usta papeža Hadrijana II., in je dal Slovincem samosvojo slovensko cerkev s slovenskim bogoslužjem. Ta pravica je dana vsem Slovanom za vse čase do konca sveta. To nam je dala sv. Cerkev, in kar nam je dala sv. Cerkev, nam ne more več nikdo vzeti! Proti Kristu ne more in ne sme nastopiti tudi sam rimski papež! Zato delajo tržaški Slovenci in čakajo pogumno bližnji prihod svojih rešiteljev.

Tržaška latinska cerkev pa deluje naprej po svoje — a nas ne bo več tlačila. Slovenski delavei pri sv. Jakobu čakajo na tridnevno na čast sv. Cirila in Metodija. Kdaj vdobé to? Ko pridejo učenci sv. Metodija. Ne, v pravoslavje ne pojdejo, ampak čakajo! V Trstu se snujejo še zastave in društva, a teh nam ne bodo več po »latinsko« blagoslovljali. Mi čakamo! Tudi ona lepa zastava »Kola« čaka!

Znanim krogom pa dajamo na razmišljanje zgodovino delovanja nemških bavarskih in frankovskih »Landsknecht-ov« mej našimi tlačeni dedovi.

Amendamenti manjšine v deželnem zboru istrskem k zakonskemu načrtu za zboljšanje učiteljskih plač na javnih ljudskih šolah.

(Zvršetek.)

§ 28. Ravnatelj ali ravnateljici meščanske osemrazredne šole pripada za opravljanje te službe nagrada letnih 600 K, onim lastne meščanske šole letnih 500 K.

Vsakemu učitelju-voditelju ali učiteljici-voditeljici javne ljudske šole pripada za opravljanje te službe nagrada 100 K za vsaki razred, katera nagrada pa v svoji celoti ne sme prekoračiti zneska 300 letnih kron.

Pomotim se nekoliko, mislil si je, da mi preide popred čas; zdravo ni sicer, pravijo, pa koristno se mi vendar-le zdi, koristno, drugič se me poloti še zaspanec.

Potegnil je izta pasa prešiči mehur, obšit ob robu z rudečim trakom, v katerem je hranil še nerušen ovoček debelo rezanega vojaškega tobaka, kakor se navadno v naših tobakarnah dobiva za četrtak. Previdno ga je odvil in mu dal duška; odtrgal je od zavitka košček rujavega papirja in skušal ga upodobiti v nekaj paralelogram. Za silo se mu je posrečilo, le robovi so bili tako nerodno obdelani, da bi jih človek najraje primenjal z morsko obalijo na zemljevidu. Iz ovočka je potegnil ščipec tobaka, zmeneal ga med dlanmi, in to snov je na to skušal zaviti v oni rujav papir. Naredil je, z božjo pomočjo in lastno pridnostjo, sicer cigareto, a imela je še le v tretjem kolenu nekaj sličnosti z onimi, ki nam prihajajo iz rok ljubljanskih cigaretkaric.

Da bi jo zapalil z žveplenkami, zdelo se mu je škoda; kakor kraški snubač, kedar snubi, pograbil je raje ogorek z ognjišča in si opomogel. Potegnil je enkrat, dvakrat, in kadil je kakor dimnik, ponosno, nekako ošabno, liki mlečnozobi deček, ki misli, da se ves svet

§ 29. Vse učiteljsko osebje ima pravico do dostojnega stanovanja, a v pomanjkanju istega do primerne odškodnine po nastopnih določilih:

Ravnatelj meščanske šole ali upravitelj javne ljudske učilnice ima pravico do stanovanja, sestojčega iz najmanj treh sob s potrebnimi stranskimi prostori, ki mu imajo biti odkazani v šolskem poslopiju.

V pomanjkanju stanovanja v naravi ima pravico do letne odškodnine od 700 K v mestu Pulju, 500 K v mestih Koper, Poreč, Pazin in Volosko ter v zdraviliščih Opatija, Lovran in Mali Lošinj, a od 400 K v vseh ostalih šolskih občinah.

Ako v sedaj obstoječih šolskih poslopijih ne bi bili na razpolago več nego dve sobi, dobival bo za tretjo sobo, ki manjka, primerno odškodnino v denarju.

Tudi ostalemu učiteljskemu osebju naj bo odkazano stanovanje v naravi, a ob pomanjkanju istega bo imelo pravico do letne odškodnine.

Ta odškodnina se določa na letnih 600 K v mestu Pulju; 400 K v mestih Koper, Poreč, Volosko ter v zdraviliščih Opatija, Lovran in Mali Lošinj, a od 300 K v ostalih šolskih občinah.

Navedena določila veljajo tudi za: žensko učiteljsko osebje meščanskih in ljudskih šol.

§ 30. Namestni učitelji in učiteljice, ako ne bi mogli imeti primerne stanovanja v naravi, dobivali bodo v ime odškodnine v Pulju 250 K, v mestih Koper, Poreč, Pazin in Volosko ter v zdraviliščih Opatija, Lovran in Mali Lošinj 200 K, a v ostalih šolskih občinah 150 K.

Spore glede stanovanja v naravi ali odškodnino za stanovanje rešuje v vsakem slučaju deželna šolska oblast.

Člen II. Doplačila službovanja, odmerjena, dokler ne stopi v veljavo ta zakon, se ne spreminjajo, dočim se doplačila, ki dozore in ki se nakažejo postopno, imajo odmerjati po teh določilih. Doplačila službovanja, dozorela poprej, nego-li stopi ta zakon v veljavo, odmerjala in nakazovala se bodo po določilih prej veljavnega zakona.

Člen III. Plače, ki jih sedaj vlečejo učitelji in učiteljice, ako so slučajno večje, nego te določene v tem zakonu, se ne spreminjajo.

ozira vanj, ako se je osmelil z Bog ve kje iztaknjeno cigareto med zobe.

Močno je potegoval, a še krepkeje pljuval pred-se med nogi; dim je povaljal nekoliko po ustih, potem pa spustil ga v dolgemu pramenu in gledal, kako se je, vije in križe se, izgubljal v tankih oblakih v zraku. Tu pa tam je moral papir z nova osliniti, ker se je bil odlepil.

V tem položaju ga je našla ona zane-marjena Karlineca, ono zloklico ženišče, vračajoče se iz K. . . . katero je bil privabil dim njemu v ne malo nevoljo. Dasi je bil mož, vsekakor se je je bal; ne morda radi tega, da bi se mu zagnala v lasi; Bog obvaruj, radi tega ne, to mu sploh še v sanjah ni prihajalo na misel, a bal se je slabih jezikov, ki bi mu ne bili gotovo prizanesli, ako bi ga videli z njo. — Zastarele, brbljave ženece bi stikale skupaj svoje suhe glave pa si šepe-tale: — Slišiš, slišiš! to pa vendar ni mogoče! Kdo bi si mislil! Kako je pametno izgledal, pa pobožno drugače! Zdaj se pa s to-le zapeljivo žensko na skrivaj — Bog nas varuj hudega, pa sv. Angelj božji — vlačil okolo. Kdo bi bil rekel, da pade tako nizko ta Zalagarjev Johan. —

(Pride še.)

Dopis iz Niša v Srbiji.

Členjeni g. urednik!

Čital sem v Vašem cenj. listu, da je v nekih občinah v Istri toča provzročila ogromno škodo. Nemilo me je dirnula ta novica, ker si slikam bedo prizadetega ljudstva, kako bo moralo trpeti vsled te nezgode. Koliko revnih družin ostane brez pričakovane podpore. Koliko upanja je vničnega! Takih slučajev pa imamo, žalibog vsako leto mnogo in vedno mora trpeti naš revni kmetovalec, posebno vinogradnik, ki se muči vse leto in vidi v malih trenotkih vničen od naravne sile ves svoj trud. Poskusilo se je pri nas že, da se temu opomore, a — ne dovolj! Streljanje res pomaga, a le malo občin ima topičev za streljanje, in večkrat pušča tudi to na cedilu! Torej bi bil pač čas, da se krene drugi pot, in ta bi bila, da ona vlada, ki ima vedno dovolj milijonov za vojnega ministra, ustanovi zavod, ki bi prizadetim pomagal, in to po uzoru zavarovalnic proti naravnim ne-zgodam v Nemčiji!

Tam je prisiljen zavarovati se vsaki kmetovalec in plača letno le malo svotico; ko pa je zadela nesreča, vdobijo poplačano vso škodo! Kako pa pri nas? Pošiljajo se komisije, ki naj precenijo škodo, in odbije se poskodovanecev — čujte! — polovica davka, a le tedaj, ako je vničeno vse! In drugo leto je treba zopet doplačati, kar je bilo »daro-vano!« To je res mnogo, in čuditi nam se je, da je finančno ministerstvo še to dovolilo, ko vendar ni za topove in vojne ladje!

Ali bi ne bil že čas, v 20. stoletju, da bi vlada tudi za kmetovalce malo bolj skrbela, od katerih vendar vdobiva lep davek?! In slednjič bi pri tem tudi vlada ne žrtvovala ravno toliko, ker bi zavarovanci sami plačevali prispevke; trebalo bi le fond! In ako se že vlada ne pobriga toliko za bedne kmetovalce ali bi ne ustanovile lahko dežele sličen zavod? Jaz sem tega prepričan, da bi bilo to posebno kmetovalcem na Krasu zelo koristno, ker ob takih nezdah izgubljajo vendar ves svoj letni trud, vse svoje nade. Vkretilo se je že nekoliko z zavarovanjem goveje živine a to je še bolj potrebno, ker v takih slučajih se vniči v par trenotkih gotovo več in je škoda večja in prizadeta navadno vsa občina, med tem ko je s ponesrečeno govedo prizadet na vado le posamičnik.

Prosim, da objavite, ako se Vam dozdeva vredno, kaj o tem, gotovo perečem vprašanju, in ona vlada, katera je že toliko posnemala Nemčijo, naj jo posnema še v tem!

»Altro che cannoni!«

Naši prvaki pa, naj bi skusili, ako se jim dozdeva to vredno, in ako hočejo res pokazati svojo ljubezen in skrb za narod (saj je velik del našega naroda kmet), da se ustanovi vsaj v posamičnih deželah takov ne privaten, ampak deželni, ali boljše bi bilo državni zavod!

Danes je minola državna ošefijelna žalost po raja. kralju Milanu. Po vsej Srbiji so imeli božjo službo za umrlega in povsod se je vdeležila velika množica ljudstva teh božjih služb. Posebno hvaležno se je pokazalo do pokojnika prebivalstvo mesta Niš, ker jim je bil velik dobrotnik. On jih je osvobodil turškega jarma in več zgradb priča o Njegovi dobroti in ljubezni za ta kraj, kjer je večkrat bival. Mesto je bilo zjutraj v žalosti: prodajalnice so bile zaprte in s hiš so plapolale črne zastave. Vsi častniki so se vdeležili in »gala« te slavnostne službe božje.

V ponedeljek bo zopet državni praznik, leto bo, ko sta se poročila kralj Aleksander I. in kraljica Draga.

PODLISTEK.

Zalagarjev Johan.

Izvirna slika.

Spisal Dreje s Krasa.

— Kakor žebelj so mrzle — izvil se je Johanu zopet glas iz hripavega grla, otipajočemu si mrzli nogi. — Pa naj ne bo človek nahoden! In še ta voda iz nosa! To pa tudi res ni mala nadlega. Rokav mi je že do cela premočen. —

Nato se je močno in na dolgo odkašljaj, kakor bi imel že dve leti naduho, potegnil s črno, pikasto, ne ravno čisto ruto, skril vanjo svoj obilni nos, in se useknil prav pošteno. Potem je ruto utaknil v odmerjeno jejšrambo nekje za telovnikom, in podtaknil nekoliko ogenj.

— Obrnimo jo nekoliko, da se nam ne prežge — je dejal ter začel pri tej priči oprigati repo za repo se svojo koščeno roko, in jo preobračati, vrsto za vrsto. Gorkote njene še čutil ni, da si je marsikatera iskra že grizla na njej.

Ko je dovršil ta posel, se mu je zazdelo, ali pa so tudi usta zahtevala svoj davek, da bi ne bilo ravno slabo, ako bi izpustil par dimov.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 5. avgusta 1901

Deželni zbor istrski. Sobotna seja deželnega zbora istrskega je bila veleznamenita in znači lep, če tudi le moralen uspeh naše deželnozborske manjšine. Naši poslanci so govorili v svojem jeziku in glej čudo: ko je dež. glavar Campitelli dal sprazniti bučečo galerijo, so laški poslanci mirno poslušali hrvatske govore; še čudnejše je bilo to, da so laški poslanci **umeli** hrvatske govore in celo sam Bennatti je umel, kljubu svojim »posebnim idejam«, katere je izražal v dotični seji in katere »svete ideje« mu menda ne dopuščajo, da bi umel slovenski oziroma hrvatski jezik v deželnem zboru istrskem. Najčudnejše izmed vsega pa je bilo to, da so laški poslanci celo odgovarjali na hrvatske govore naših poslancev. Naj si bodi, kakor hoče, je to jako lep uspeh in mi moramo našim poslancem najsrečnejše čestitati na tem.

Preidimo k poročilu samemu:

Po prečitaniu zapisnikov je zahteval
vladni zastopnik, naj se zapisnik prve seje
popolni v toliko, da je on nagovoril deželni
zbor tudi v hrvatskem jeziku. Posl. Spin-
čić je zahteval, naj se spopolni njegov ne-
popolno zabeležen predlog, ki se je tikal
pravnega razmerja učiteljev. Vladni zastopnik
je odgovarjal na interpelacijo poslanca dr.
Gherse in tov. glede samovoljnih predru-
ženj pravopisa priimkov in rekel, da ima
dotičnik, ki se mu je v tem godila krivica
pravo pritožiti se. Na to so se prečitale
razne interpelacije, med temi posl. Kompa-
reta o uporabi zapuščine pok. župnika Fa-
brisa (o kateri zadevi se je v našem listu že
večkrat razpravljalo. Op. ur.); poslanca dr.
Scampicchia o ustanovitvi romunske šole v
Sušajevici in dr. Ventrelle o dogodku v
Borštu. (Namreč o onem »grozovitem bar-
barskem napadu« na regnicole, kateri napad
pa smo že mi v našem listu primerno osvet-
lili. Op. ur.)

Zakonski načrt o uravnavi pravnega razmerja ljudsko-šolskega učiteljstva bil je soglasno sprejet v tretjem čitanju. Vladni zakonski načrt o preložitvi sedeža deželnega zbora se je izročil politično-ekonomičnemu odseku. Tu se je odklonil a limine predlog dr. Leginje, naj se rešitev te stvari izroči državnemu zboru.

O tem se je izjavila laška večina na predlog poslanca dr. Ventrelle, da deželni zbor ne le da ne more vsprejeti Laginjevega predloga, temveč da bi bilo pod njegovim ugledom, ako bi sploh le razpravljaj o takem predlogu.

Posl. dr. Laginja je pripomnil, da mu to zadostuje, ker je želel dobiti tako izjavo. Na to je čital poročevalce dr. Glizer poročilo o proračunu dež. šolskega zaloge. V razpravi o tem predmetu se je oglasil za besedo posl. Spinčič, ki je govoril v hrvatskem jeziku. Galerija je seveda intonirala svoje običajne orgije in je bila na ukaz dež. glavarja izpraznjena. Po dovršenem govoru poslanca

Spinčiča je posl. Bennatti napal Spinčiča, na kar mu je Spinčič odločno odgovarjal. Bennatti je skočil kakor besen proti manjšini — ali korajža ga je kmalu zapustila in povrnil se je na svoje mesto. Med tem je prišlo občinstvo na gospodsko galerijo in je zopet začelo upiti in ropotati. Predsednik je upil in se grozil, občinstvo pa se mu je smejala. Predsednik: Besedam predsednika se mora ubogati? Mandić (laški): Predsednika da, ne pa ene babe!

O točki dež. proračun dal je poslanec Mandić izjavo v hrvatskem jeziku, da bodo poslanci manjšine glasovali proti proračunu, ker nimajo zaupanja v deželno in primorsko vlado. Galerija je med tem žvižgala; predsednik jo je ukazal sprazniti, na kar je občinstvo odhajalo žvižgaje.

Mandiču je odgovarjal dr. Bennati, kateri je hotel opravičevati postopanje z uporabo šolskih taks.

Zbornica je nadalje odbila tri rekurze med drugimi tudi onega poslanca dr. Laginje proti postopanju puljske občine, ki je nakupila od laške delavske družbe neko hišo za preveliko ceno. Na koncu se je dal predsednik prečitati predlog posl. Spinčiča in tov. naj se odpravijo šolske takse. O tem predlogu razpravljalo se bo v prihodnji seji, ki bo sklicana sredi septembra.

Nekatere govore predloge interpelacije poslancev manjšine prinesemo v tem listu dobesedno.

Deziderij Szilagyj. Ves liberalni tabor to- in onkraj Litve žaljuje za tem »kulturnim bojevnikom«. Po pravici. To ni bil le moč velikega znanja, nenavadne parlamentariške routine, ostrega govorništva, ampak tudi nenavadne energije, ki je segala do brezobraznosti. On je bil tako neuglajena, nepristopna, odurna nrav, da ga ni ljubil nikdo, niti politični somišljeniki ne — ali bali so se ga vsi. Z energijo in brezobzirnostjo svojo je bil vsikdar nevaren vsakomur, kogar je hotel podreti. Vsakako je žnjim v liberalnih vrstah nastala praznina, katere ne bo lahko spopolniti.

V »Information« pišejo iz Karlovič vori, — od koder se je bil vrnil isti dan, ko ga je na večer doletela smrt — da je že ob svojem bivanju tamkaj imel slutaje, da se mu bliža smrt. Govoril je, da čuti, da mu bo kmalu umreti; muči da ga bolezen na le-licah, ki mu provzroča velike bolečine. Ali on da skriva to pred svetom, ker noče svojim intimnim sovražnikom napraviti tega veselja, da bi videli, da trpi. »Moji davei so šteti — je govoril —, jaz čutim, da moram umreti, ali zadnji ostanek svojega življenja hočem posvetiti domovini in pobijati nevarnost, ki jo vidim bližati se. Moja lastna usoda me ne briga, tem manj, kar ima Ogerska sedaj odličnih državnikov, katerim more narod zaupati; ali ena nevarnost je, ki mi dela veliko skrb, nevarnost, da prihrumi reakcija. Za Ogersko velja sedaj to, kar je bil rekel Gambetta o Franciji: »Klerikalizem je sovražnik«; in sleherni ogerski državnik mora smatrati za svojo dolžnost, da pobija tega sovražnika«.

Slutnje Szilagy-i a niso brez podlage. Mar-
več je gotova stvar, da za Madjare pridejo še
hudi časi. Ali liberalni doktrinarizem je pov-
sod enak: vse vidi, samo lastnih grehov
ne! Mar se imajo Madjari res bati edino le-
«klerikalizma»? Mar nimajo nič družega na
svoji vesti? Mari to, kar počenja z narod-
nostni, mari zločini, ki jih je že storil proti
božjemu in lastnemu pisanemu zakonu, proti
pravu in morali — mari to ne vpije po ma-
ščevanju?! Politika Madjarov je bila vsikdar
brez vsacega etičnega momenta — golo na-
silje. Pa tudi trezen računar ni bil nikdar ta
madjarski liberalizem, nikdar ni računal, da
Madjari nimajo ne potrebnega števila, ni po-
trebne kulturne sile, da bi izveli nalogo, ki so
se ji nadeli, da bi absorbirali milijone
družih narodnosti, pa še take, ki imajo —
kakor n. pr. Romuni — več življenske ener-
gije in kulture v sebi, nego isti Madjari
sami. Ta madjarski liberalizem je tudi slep
za vse izglede. Nemci so ogromen in kul-
turni narod, pa še ne morejo pogoltniti Po-
ljakov in morajo — vzlic vsem milijonom, ki
jih upotrebljuje za boj proti njim — beležiti
le nevspeh za nevspehom.

Kako si more kaj takega domisljati madjarski element, ki je v manjšini in ni kulturen!! In liberalni doktrinarizen je srečno dovol Madjare tako daleč, da imajo okolo in okolo in notri mej sebo same sovražnike, da so v pravem pomenu besedi: tuji v družini evropskih narodov.

Tu tu, v tej politiki proganjenja, sovražstva in megalomanije je sovražnik, ne pa v »klerikalizmu.«

Ruski podaniki na Nemškem. V petek smo govorili o Nemcih na Ruskem, danes pa si oglejmo nekoliko položaj Rusov na Nemškem. Nedavno temu se je bila razširila vest, da so nemški tehniki v Monakovem izročili naučenemu ministerstvu memorandum, v katerem zahtevajo, da se inozemcem, sosebno Rusom zabrani pohajati nemške politehničke, ker ja Rusi, ki so se na Nemškem tehnično izobrazili, zavzemljejo potem na Ruskem ona mesta, katerih bi se sicer polastili nemški tehniki. Istotako postopajo proti Rusom v Berlinu.

Popolnoma mommsenovsko pa postopajo nemški posestniki v vzhodni Prusiji proti poljedelskim delavcem, posebno proti Poljakom iz sosednjega poljskega kraljestva. Neznatna plača izgnala je domače delavce iz vzhodnih pokrajin na zapad; posestniki so radi tega prisiljeni jemati delavce iz Rusije, s katerimi postopajo kakor z živino. O takih razmerah je popolnoma naravno, da so začeli v Rusiji razmišljati o tem, kako stališče naj se zavzame proti onim Nemcem, ki uživajo rusko gostoljubnost.

»Svjet« svetuje, naj se v Rusiji vrača Nemcem z jednako mero.

»Nemci izganjajo naše ljudi iz hrama znanosti, iztirajmo jih mi iz toplih mest, na katerih so se ugnjezdili v Rusiji«.

In res! Čim bolj bodo odlašali v Rusiji z uveljavljanjem načela »zob za zob« nasproti nemški ekspanzivnosti, tem teže bo odvrčati tisti silni nemški val, o katerem je bil govoril general Komarov v Pragi zbranim zastopnikom menda vseh slovanskih plemen. Mi se dobro spominjamo, da so takrat Komarovu vibarno pritrdjevali Rusi in Poljaki, Hrvati in Srbi; in tudi takrat navzoči Slovenci so kazali, da se dobro zavedajo, da največa nevarnost preti od nemškega severa! (Danes je seveda drugače; danes gledamo Slovenci — čast in slava bodi naši domači Slovenci politiki! — suvereno prezirnostjo na lapalije, o kakoršnjih je govoril — najjvni Komarov!) S Slovenci ni več govoriti. Ali Rusi in Poljaki, Hrvati in Srbi naj bi to, kar so izražali v Pragi se svojim aplavzom, začeli praktično izvajati v aktivni, vsakdanji politiki in naj bi iz posvarila, dobljenega od odličnega Slovana, kateremu posvarilo so pritrdjevali vsi — izvajali logične posledice.

Memorandum nemških tehnikov v Monakovem je tipičen za vso sedanjo nemško politiko in kaže jasno tendenco nemškega razvoja: tendenco po posezanju po tuji lasti, oziroma za razširjenje na območja drugih narodov. Nemški tehniki niso proti dopuščanju Rusov na nemške tehnike zato, ker se boje, da bi jim Rusi odjemali mesta na njih nemški zemlji, ampak zato, da bi Rusija neimela tehnikov in da bi potem nemški tehniki gospodarili na ruskih tleh. To je vendar jasno. Kdor ne umeje tega, temu sploh ni pomoči.

Italija. Dne 3. t. m. je sprejel kralj ostavko finančnega ministra Wollenborga in državnega podtajnika De Martino. Ministrom za poljedelstvo, industrijo in trgovino je imenovan posl. Guido Baccelli. Portfelj finančnega ministra se je ponudil Carcanu, o katerem se pa še ne ve, da-li ga sprejme, ker Carcano biva sedaj v Švici.

Za občo stavko francoskih rudarjev. Iz St. Etienne poročajo, da je družba rudarjev odposlala vsem francoskim rudarjem okrožnice, v kateri jih pozivlja, naj glasujejo za občo stavko, ki bi imela početi dne 1. novembra, ako bi vlada ali posestniki rudnikov ne ugodijo do istega dne njih zahtevam, t. j. uvedenju 8-urnega delavnika in regulaciji dnin in pokojnine.

Vojna v južni Afriki. Vse kaže, da ne bo tako kmalu konca tej nesrečni vojni, temveč, da počne ista še-le prav besneti v najbližji bodočnosti. Lord Chamberlain je kakor smo zadnjič omenili, v angleškem parlamentu proglasil vojujoče Bure za roparje, kar je med Buri provzročilo največo indignacijo. Tudi se govori, da mislijo Angleži početi uničevalno vojno, na kar bi Buri seveda odgovorili istotako. Ako začne lord Kitchener uničevalno vojno, izvajali bodo Buri najhujše represalije in postrele vse ujete Angleže. Bati se je torej, da bomo v nadaljnem času gledali v južni Afriki pravo divjo vojno. Angleško nasilstvo hoče uporabiti tu najgrša sredstva, da dospe do svojega cilja, a tudi Buri so pripravljeni boriti se za svoje pravice z vsemi sredstvi in do zadnjega moža.

Tržaške vesti.

Vročje je, vroče! Danes nam je zopet omeniti glasovitih tržaških poročil v »Grazer Tagespost«. Ta poročila so že proslula in jim je v neumnosti in lažljivosti rekord zagotovljen. Kar ta mož, ki si ga je graški list izbral za svojega primorskega mentorja, zmore v nezmislivosti, kar vam naklobasa v graškem listu falzificiranega in zlaganega, to je že piramidalno. Kar je že mož podal svojemu listu v Gradeu v »informacijah« o tržaških razmerah, to je — menili smo dosedaj — jednostavno ne le nepresežno, ampak tudi nedosežno. Motili smo se. To se pravi, mož je nepresežen in nedosežen od vsakega drugega, ali sam, on sam se je presegel te dni, ko je »poročal« o dogodkih v deželnem zboru istrskem. Ne, to je šlo že nad višek. Prošimo, čujte! Hrvatski in slovenski poslanci niso prišli v sejo. Poslali pa so pismo izjavo, s katero opravičijo svojo abstinenco, oziroma, navajajo vzrok, zakaj niso prišli v sejo. Prišli pa niso zato, ker je uradni list »Osservatore Triestino« letos tudi v hrvaškem in slovenskem jeziku objavil patent, s katerim je bil sklican deželni zbor istrski.

Kaj pravite, čitatelji — a?! Ali vam ne zapira sape?! V prejšnjem zasedanju je bil jeden glavnih vzrokov abstinence slo-

vanske manjšine, ker je uradni list le v italijanskem jeziku objavil rečeni patent. Zastopniki deželno-zborske manjšine so videli v tem negiranje ekzistence slovanskega prebivalstva dežele, ter žaljenje od strani vlade in hudo krivico. A ker se je letos vsaj ta krivica odpravila, ker se je vsaj v tem pogledu zgodilo, kakor so zahtevali Hrvatje in Slovenci, so ti poslednji — užaljeni ostali doma!!!

Take oslarije poročajo nemški listi o razmerah v našem Primorju!

Poročevalec »Grazers Tagesposte« — da-si nismo deležni njegove dobrohotnosti — se nam vendar smili v sree. Je pač tragičnih dogodkov v življenju, ko se mora nehati vsak politični nasprotstvo in ko se v človeku oglašale človek s svojim usmiljenjem do sočloveka! Mož se nam smili. Letos je izredno huda vročina in vsi trpimo pod njo več ali manj. — Tudi mi bi najraje zaprli svojo botogo in legli kam v senco pod kako hruško, ali tepko ali košato lipo, kjer bi se lepo udajali tistemu dolce far niente in bi imeli k večjemu to skrb, da bi si odganjali sitne muhe. In ker je znano, da v sili hudič muhe žre, bi se ne branili niti kakega nemškega hrasta! Saj veste: do kakih Karlovih Vari ali celo do Ostende se ne sme povzdigati slovenski žurnalisti niti v svojih grešnih mislih, ako noče priti v grozen konflikt z razmerami v — lastnem žepu! O da, ob tej plitvini v že pa se nam razbijajo tudi najgrešnejše misli. To je vis maior — to!!

Ali kam smo zašli?! Skoro bi bili pozabili na svojega ljubega, milega, dragega in — bolnega prijatelja v »Grazer Tagesposti«. Vsi trpimo ob tej neznaosni vročini in vsi se moramo več ali manje boriti proti tistem stanju, ki je provzročajo žgoči avgustovi žarki in kateremu Tržačan pravi — fiaka!! Ali možu v »Grazer Tagesposti« se je zgodilo huje; njegova poročila o dogodkih v deželnem zboru istrskem kažejo, da mu je vročina popolnoma — stopila v možgane. To pa je nesreča, huda nesreča, ki gre tudi nam do srca.

Vroče je, vroče.

Ker je Slovenec! Pišejo nam : Pleskar Merlak je imel službo pri nekem tukajšnjih pleskarjev. Naenkrat so mu ponudili službo pri družbi Tramway, ter so mu obljubili delo dokler bo sam hotel. Mladenič je sprejel ponujano mu službo in vstopil minoli torek v delo pri gori omenjenem podjetju. Nota bene, da je ta družba iskala že tri mesece takega delavca in da so bili pri tramwayu zadovoljni z imenovanim. Kar naenkrat pa je vdbil pismo od tramwayevega vodstva, v katerem se mu javlja — da je odslovljen že z minolo soboto, to je : **pet dni** potem, ko je delavec, pustivši prejšnjega gospodarja, stopil v delo pri gori imenovani »slavni« družbi ! Tako postopanje ni ne zakonito in še manje človekoljubno in gotovo ne dela časti francosko-laškim židovskim milijonarjem ! Ni-li tu Slovenec po sredi ? !

Reklama. Pod tem naslovom nam pišejo: Kaj je reklama, vedo najbolje Židje, ki trošijo milijone za isto! Kakšna pa bi morala biti reklama, tega Židje ne vedo, oziroma ne vedo vedeti: to je taka, da bi jo smeli imenovati — pošteno!!

Mi Slovenci pa sploh nečemo poznati vrednosti reklame, da-si bi morali vedeti, kako pomembna, da, čisto odločilna je ista ne le v trgovini ampak tudi v društvenem, socialnem življenju. Ali mora biti — kakor že rečeno — dostojna in ne pretirana, ker, ako se pretirava z reklamo — se doseže le hipen uspeh, ki pa škodi za bodočnost.

Ako na primer to ali ono društvo prireja kako navadno veselico — veselico, kakoršnjih vidimo vsako nedeljo tu in tam, — ne more zahtevati, da bi o isti pisali cele članke reklame in vsaki dan!

Ako bi delali tako, bi trebalo poseben list samo za reklamo!

To bi pa ne bilo še največje zlo. A zlo nad vsa zla bi bilo to, da skoraj vsako društvo zahteva, naj bi uredniki sami pisali zanje reklamo za neštevilne veselice in koncerte!

Vse kaj drugega pa je, ako kako društvo prireja res nekaj novega, v večem zlogu. Potem se že sme napisati marsikaj, kar bi se ne smelo o malih veselicah.

Za posebne vrste veselice smatramo mi veselice, kakoršnje je priredilo dne 21. julija »Kolo«; potem prihaja velepomembna obletnica blagoslovljenja zastave »Delalskega pol-pornega društva«, ki bo letos dne 11. t. m. in ki je narodna slavnost v pravem pomenu besele! Pomislite, da se zbere jutraj do 8. ure do 5000 ljudi, ki spremljajo zastavo z

godbo na čelu v cerkev sv. Antona novega, ter jo istim potom, po dovršeni božji službi, spremljajo v društvene prostore!

Že samo to je slavnost, za katero je vredno pisati, ker ta dan je edini v letu, da smemo tržaški Slovani kazati slobodno na ulicah, da smo v — Trstu doma.

Popoludanska veselica je tudi pomembna ker nas spominja na 22-letno uspešno delovanje tega društva in pa na 19. obletnico blagoslovljenja krasne trobojnice, pod katero se je vzgojilo že na tisoče delavcev-narodnjakov, ki delajo danes čast ne samo nam tržaškim Slovanom, ampak so v čast in ponos vsemu Slovanstvu.

Nadalje prireja tudi »Slovensko pevsko društvo« za 1. septembra slavnost, ki bo pomembna v zgodovini slovenskega petja v Trstu.

S tem pa nikakor nismo hoteli — Bog ne daj — zmanjševati važnosti drugih narodnih prireditiv. Mi smo hoteli le poudariti, da za vsako vrst prireditiv bodi primerna tudi vrst reklame. Ker sicer — če se več obeča, nego se more dati, če užitek na prireditvi ni v nikakem razmerju z obljubami — potem sta razočaranje in ozlovoljenost neizogibna, kar je v prihodnje le na škodo vsaki prireditvi.

Pa brez zamere, saj smo hoteli le koristiti — vsem!

Zasramovanje Slovencev v cerkvi. Nečuvno, neverjetno! Priče, ki so čule na lastna ušesa, nam pripovedujejo, da je predminolo nedeljo zjutraj — večeraj osem dni — neki propovednik (rodom Slovenec) pri svetem Antonu novem s propovednice dolitoril gorostasno izjavo, da pri popoludanski slovenski službi božji se shaja le regiment vojakov in batalijon slovenskih dekel na ljubimkovanje!!!

Torej sinovi pobožnega slovenskega naroda da postajajo, čim so oblekli častno suknjo cesarsko, tako pokvarjeni, da hodijo v cerkve le — profanirani svetišče!! In hčere pobožnega naroda slovenskega da so same oprostite, prehud izraz bi bil, ki bi ga morali rabiti.

Za danes konstatujemo le fakt, da bo videla naša javnost, pred kakimi žaljenji nismo varni niti v cerkvi ...!

Dražbe premičnin. V torek, dne 6. avgusta ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. o. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ul. Vienna 7, železna blagajna, pisarniški predmeti; Campo S. Giacomo 8, hišna oprava; ul. Campanile 6, železna blagajna; Stadion 8, hišna oprava; ul. Conti 8, hišna oprava; ul. Montfort 5, les; ul. Kandler 3, hišna oprava; ul. del Boscio 48, kočije.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplota ob 7. uri zjutraj 24.0, ob 2. uri popoldne 31.05 C°. — Plakomer ob 7. uri zjutraj 762.0. — Danes plima ob — predp in o: 0.30 pop.; oseka ob 5.56 predpoludne in ob 6.55 popoldne.

Darovi za »Narodni dom v Trstu« Dne 30. t. m. izkazan: K 4282.68 Gospod Prele Matija, čevljar

mojster daroval 10.— Skupaj K 4292.68

V Trstu dne 5. avgusta 1901. Opomba: Ustanovna ni obsežena v tem izkazu.

Nadalje darove, deleže in udnino sprejema g. Josip Uličakar, tajnik »Tržaške posojilnice in hranilnice« v Trstu, ulica S. Francesco št. 2, kjer se dobivajo tudi kamenčki za »Narodni dom« v zvezkih s 50 lističi po 20 stotink.

Izlet na Bled. Pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah priredi dne 17. t. m. izlet na Bled. Natančneje priobčimo pozneje. — Isto društvo nam javlja, da priredi dne 15. septembra velik koncert v »Narodnem domu« v Barkovljah. Toliko na znanje drugim bratskim društvom.

Kmetijska družba za Trst in okolico naznanja svojim udom in neudom, da priredi dne 14. avgusta t. l. izlet v Monastero pri Akvileji, da si tam ogleda uzorno nasajene in obdelane vinograde barona Ritter-ja. Kdor se zanima za poljedelstvo ter se hoče udeležiti tega izleta, prijavi naj se v pisarni kmetijske družbe za Trst in okolico, Via Geppa št. 14. I. nadstr. Odhod iz Trsta bo ob 6 $\frac{1}{2}$. uri zjutraj.

Vesti iz ostale Primorske. X Istrski deželni zbor. »Slovenec« pišejo: »Istrski deželni zbor torej ne

pride do rednega delovanja. Mularija na galeriji preprečuje razprave. Pri zadnji seji deželni glavar ni hotel nič storiti, da bi bil od gospodov najete paglave ukrotil. Najbolje bi bilo, da bi se slovenski in hrvaški del Istre združili s Kranjsko, kakor je bilo nek daj.«

Ta nasvet bi bil jako lep, ako ne bi imel te male hibe, da je — neizvedljiv. Sicer pa, predno se spustimo v nadaljnja razmotrivanja, bi prosili gospoda dopisnika, da nam pove: do kje se ga — po njega geografsko-etnografskih pojmov — slovenski oziroma hrvaški del Istre in kje pričenja italijanski del?

Vesti iz Kranjske.

* Instalacija ljubljanskega župana Iv. Hribarja. V soboto ob 11. uri dopoludne se je vršila slovesna instalacija župana g. Ivana Hribarja. V mestnem domu, čigar prostori so bili krasno ozaljšani, se je zbralo toliko najodličnejšega občinstva, ki je predstavljalo razne korporacije, da je bila dvorana polna. Točno ob 11. uri je došel zastopnik dež. predsednika, barona Heina, g. dvorni svetnik grof Schaffgotsch v spremstvu g. okr. glavarja Haasa in je imel na župana g. Iv. Hribarja nagovor, v katerem je poudarjal Hribarjevo nadarjenost in njegovo neumorno in uspešno delovanje za procvit in napredek deželnega glavnega mesta. Omenjal je dalje vse prekoristne naprave, ki so sestorile pod Hribarjevim dosedanjim županovanjem in zasluge, ki jih ima na tem župan Hribar. G. Schaffgotsch je našteval še razna dela, ki se morajo v kratkem izvršiti in je izrekel nado, da bo mestni svet pod Hribarjevim načelnštvom tudi nadalje, kakor doslej, vestno izpolnjeval svojo nalogo. Govornik je obžaloval, da nemški del ljubljanskega prebivalstva ni zastopan v občinskem zastopu. Govornik je želel končno, naj bi vladala tudi poslej med meščanstvom in vojaštvom tista harmonija, kakršna je vladala doslej. Drugi del svojega govora je govoril vladni zastopnik v — nemškem jeziku. (Pri nas niso vladni zastopniki tako škropulozni. Op. ur.). Na to je župan Iv. Hribar prisegel v roke g. grofa Schaffgotscha in se je na to zahvalil za svojo potrditev županom ter konstatiral, da je dež. vlada obč. upravo vedno podpirala in bila meščanstvu naklonjena. Govornik je poudarjal, da bo deloval za prosveto Slovencev in tudi za enakopravnost ljubljanskih občanov. Branil bo pravice našega naroda in deloval za neumorno napredovanje mesta.

Na to so se poklonili županu v imenu različnih korporacij dotični govorniki, katerim vsem je isti odgovarjal zagovarjaje, da bosta župan in občinski svet z vso vno delovala tudi za vse mestne zavode in korporacije. Ob 1. uri popoldne je bil v hotelu »pri slonu« obed, ki ga je g. župan Iv. Hribar priredil povabljenem o priliki svoje slovesne instalacije.

Vesti iz Štajerske.

— Za zasebno meščansko šolo v Celji je že sedaj prijavljenih 12 učenk.

— V svarilo. V »Südsteirische Presse« čitamo: Dne 23. julija je bila v Podplatu huda ura. Več žensk, ki so delale na travniku gosp. Regoršeka, je zbežalo v bližini stojišče hiše, le dve njih, imenoma Orač in Gajšek, sta ostali na travniku pod nekim drevesom. Kmalu je grozno zabliskalo, čemur je sledilo le slabo gromenje. Gajšek je bila v nezvesti, a je prišla kmalu zopet k zavesti, Orač pa je bila — mrtva. Strela jej je raztrgala obleko od vratu do nog in jej grablje razkljala. Dveletni otrok, ki je bil poleg nje, je ostal nepoškodovan.

Vedno stara pesem — vsikla »Südsteirische Presse«! Kdaj si zapomnijo naši ljudje, da ob hudi uri ni smeti iskati zavetja pod drevesi na planem?!

— Otroku prerezala vrat. V obč. Peršetinci pri sv. Tomažu nad Ormožem je 18-letna Novakova dekla porodila otroka moškega spola in mu takoj po rojstvu prerezala vrat.

Razne vesti.

Peš-potnik okolo sveta. Bolgarski dijak Aleks. Popov je na potu okolo sveta. Dne 2. avgusta je prišel na Dunaj. Mladi mož je že lani hodil peš iz Sredca v Pariz. Rabil je 47

dni. Sedanje potovanje je nastopil v sredo pred 20 dnevi. Popov misli prepotovati počez vso Evropo, potem Atlantski ocean na ladiji, prehoditi Severno Ameriko in od tu odpluti preko Velikega oceana v Japonsko. Peš-potga bo potem vodila po Japonski, Kitaju in Mandžuriji, po Sibiriji ob progi transsibirske železnice, in preko Rusije nazaj v Sredce.

Kako ljudje vsprejemljejo izpoved ljubezni! Neki Anglež, ki ni imel nujnejega opravila, je sestavil statistiko o tem, kako se Adamovi in Evini potomci vedejo, kadar jim je kdo izpovedal svojo ljubezen.

Po tej statistiki 40 odstotkov deklic pordečeva, 30 odstotkov zapira oči ali gleda k tlom in tare o tem eno roko ob drugo, 20 odstotkov nudi možkemu, ki je izpovedal svojo ljubezen, roko, 5 odstotkov pada srečnemu ljubimcu v naročaj, 2 odstotka ostajajo indiferentne, 2 odstotka govore: Govorite z mamo! — 1 odstotek njih pa prisodi dotičnemu možkemu — zausnice!!

Od možkih govore 50 odstotkov, vpiraje pogled svoj v izvoljenko svojega srca, 30 odstotkov jo prijemljejo za roko, 15 odstotkov jo objemajo, 3 odstotki jej poljubljajo lase, a le 2 odstotka njih so tako srečni, da jo poljubijo na ustnice. Kakor vidimo: precej interesantna statistika. Ali še zanimaveje bi bilo vedeti: koliko od vseh teh jih gre res — pred oltar!!

Druzega nič? Neki strokovni list za hoteliersko industijo pripoveduje nastopno mično dogodbico:

Z brzovlakom, ki ob 3. uri zjutraj prihaja v Kassel, se je pripeljal neki fino oblečen gospod, ki je — čim je poskrbel za svojo prtljago — odšel v jedilnico prvega razreda, da se okrepča. Nemudoma je sel k jedni velikih miz ter je zahteval karto z imeni pripravljenih jedil. Natakark mu je prinesel zahtevano karto in je med tem, ko si je gost ogledoval isto, služil druge goste. Po nekoliko minutah je prišel natakark k novemu gostu, da čuje, kaj si isti misli naročiti. Toda gost ni našel ničesar, kar bi ugajalo njegovemu želodcu ter je vprašal natakarkja, da-li mu ne more priporočiti ničesar drugega posebnega? Natakark, vidč, da ima posla z jako finim gospodom, mu je našteval razne delicatose in je uporabil vso svojo zgovornost, da bi gospod kaj naročil. Vzlie temu pa je menil gospod, ko je natakark nehal govoriti: »Druzega nič?« Natakark, ki je s prvega gledal osupneno, je menil: »Dovolite, milostni gospod, jaz sem tu služil že jako visoko gospodo in isti so bili vsikdar zadovoljni z našim jedilnim listom in bi mogli biti zadovoljni tudi vi!« Ptujee je odgovoril na to: »Ali veste vi sploh, kdo sem jaz in s kom imate posla?« »Ne«, je odgovoril natakark. »No, da veste, jaz sem knez Bolgarski!« In sedaj je bil natakark na vrsti z vprašanjem: »Druzega nič?« Knezu je baje ta zafrakcija natakarkjeva tako ugajala, da je istega vzel v svojo službo.

Cesarica Evgenija, uduva cesarja Napoleona III., nekaj sloveča lepotica, leži na smrt bolna v svoji vili v Cap St. Martinu. Zdravniki so konstatirali raka na jeziku ter morejo nesrečni cesarici pomagati le v toliko, da jej lajšajo bolečine. Pogoste operacije, ki jih je morala prestajati, so jej pomagale le za kratek čas. V zadnje čase je krenila bolezen tako na zlo, da je cesarici jezik popolnoma odtrpnel in more pri 65-letni starki vsaki hip nastopiti smrt.

Bolezen matere nemškega cesarja. Iz Kronenberga poročajo, da je cesarica Friedrich, mati cesarja Viljela II., v gradu Friedrichshof nevarno bolana. Odpeljal se je tja cesar Viljelm in mnogo družih nemških princiev.

Pretep dveh knezov. Vse grško časopise se bavi z dogodkom, ki se je izvršil med knezom Nikolajem, sinom grškega kralja in knezom Morussi-jem; bivšim konjeniškim častnikom v grški vojski.

Grški minister za vnanje stvari, Romano, je priredil na čast knezu Nikolaju sijajno kosilo na vrtu nekega restavuranta v Rovissiji. Kar na enkrat se je prikazal na vrtu pijani knez Morussi, šel naravnost proti adjutantu kneza Nikolaja, poročniku Pallisu, in ga zgrabil za vrat. Vsi navzoči so gledali ta prizor kakor okameneli, le knez Nikolaj je izkazal največ navzočnosti duha, skočil proti Morussiju ter ga udaril parkrat tako močno s palico po glavi, da se je Morussi krvav zgrudil na tla. Ko je zapazil, da ga je udaril knez Nikolaj, hotel se je zopet porabiti in prijeti kraljevega sinu, ta pa ga je na to še enkrat udaril po glavi. Istočasno je

priskočilo nekaj navzočih in odstranilo pijanega kneza.

Knez Morussi je bil jezen na adjutanta Pallisa, ker je slednji bajé nagovarjal kneza Nikolaja, naj ne hodi v neki javni lokal, kamor zahaja knez Morussi, ki uprizarja tam večkrat skandale.

Morussi pride pred vojno sodnijo, ker je še-le pred mesecem izstopil iz vojaške službe in spada po grškem zakonu še pod jurisdikcijo. (Na Grškem spadajo vojaki še 3 mesece po izstopu iz vojaške službe pod vojaško jurisdikcijo.) Policija ni mogla še zaslediti nasilnega kneza.

Prince Nikolaj grški je odpotoval na Angležko.

Brzovjavna poročila.

Crispi.

NEAPELJ 4. Glasom zdravniškega sporočila, izdanega danes zjutraj ob 6 $\frac{1}{2}$ uri, je imel Crispi mirno noč. Nervozni pojavi bolezn in slabost sra nadaljujejo.

Bolezen nemške cesarice-matere Friedrich.

KIEL 4. (B.) Cesar Viljelm je došel danes semkaj na krovu ladije »Hohenzollern« ter je opoldne odpotoval s posebnim vlakom v Wilhelmshöhe. Spremljal ga je kancelar grof Bülow.

CRONBERG 5. (B.) Cesar Viljelm in cesarica Avgusta Viktorija sta prispela v Friedrichshof. Glasom izdanega bulletina slabost cesarice Friedrich narašča bolj in bolj. Srčna sila je prav mala.

Rusko brodovje na Romunskem.

CONSTANZA 4. (B.) Rusko brodovje pod poveljstvom viceadmirala Hildebranda je dospelo semkaj. Menjali so se običajni pozdravni streli. Romunske mornariške oblasti so pozdravile viceadmirala.

Nesreča na spuščanju ladije v morje.

PETROGRAD 4. (B.) Danes so spustili v morje oklopnico »Imperator Aleksander III.« ob hudem viharju. Mej spuščanjem je vihar odtiral zastavo, pritreno na dvigalnem žrvju in je drog iste zadell enega častnika in enega kadetov tako nesrečno, da sta ostala mrtva na licu mesta, dočim so bili en kadet težko in dva kadeta ter eden risar lahko ranjeni

Volitve v Srbiji.

BELIGRAD 4. (B.) Danes so začele po vsej deželi volitve za skupščino. Udeležba na volitvah je jako velika. Od 285.000 upravičencev je 262.249 dvignilo volilne karte. To je najvišji odstotek, ki ga je doživela Srbija od začetka ustavnega življenja.

BELIGRAD 5. (B.) Po dosedaj znanih sporočilih je voljenih 88 pristašev vlade, mej temi 76 radikalcev, 4 nezavisni radikalei in 7 liberalcev. V nekaterih okrožjih se ožje volitve med vladnimi kandidati in nezavisnimi radikalei, istotako v glavnem mestu Beligradu. V teh okrožjih so dobili kandidati nezavisnih radikalcev deloma relativno večino, deloma pa jako močno manjšino. Izvoljeni liberalci pripadajo opozicijski frakciji Avakumović-Rebrarč.

Dr. Edvard Slavík

je odprl svojo

odvetniško pisarno

v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadstropje, (telefon št. 870.)

Uradne ure: | ob delavnikih od 8 zjutraj do 4 pop. | „ nedeljah „ 8 „ „ 12 „

Meseca avgusta je pisarna ob nedeljah zaprta.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva

vseh vrst

• T R S T •

TOVARNA:

Via Tesa,

vogal

Via Limitanea

ZALOGA:

-Piazza Rosario št. 2

(šolsko poslopje)

in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

Mala oznanila.

Če to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Člasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vseprejms tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1
priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (rettine) „Meteor“ in vse druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici dei Torro šte. 12
priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohišstvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga zasnovernega pohišta lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mnogobrojne naročbe se topla priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12 zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajalnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohišta in popravilne istega po cenah ki zadovolje gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča (van Cink, ulica S. Daniele št. 2.)

Skladišče vina ulica Acquedotto št. 23. Prodaja vina v sodih in buteljkah. Fine pašne in dezertne vina na delo in drobno franko na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso ima veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokanov, konfetov, raznovrstnih sladčič v kosih in v skatljicah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrstne, vsak dan večkrat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po pogodbi in naročilu franko na dom in trgovcem v razprodajo. Domače malinovec po nizki ceni.

Zaloga vsakovrstnega pohišta.

Anton Breščak v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Veturini ima v zalogi v veliki izbori pohišta vseh kovov za vsak stan od najboljšega izdelka. V njemu ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime, edlu, atno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obrok

Zaloga dalmatinskih vin iz lastnih kleti in istrski teran topla priporoča cenjenim družinam, gg. krčmarjem in hotelirjem. Simeon Pavlinović v Trstu, Via Chiozza 11.

Josip Bizjak urarski mojster v Trstu ulica Stadion 25. naznana slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno delavnico za popravilne ur vseh vrst, bodisi žepnih najfinjših kakor tudi velikih stenskih; obljublja, da si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu blagovolil dati dela, za kojega izvršitev tudi jamči. Za mnogobrojno podporo se udano priporoča.

Prodaja vina „Ai Maestri“ v ulici Valdirivo št. 17. Od danes naprej se prodaje istrski teran po 32 nč., za na dom po 30 nč. liter. Rebula iz Brlj po 32 nč. liter. Vinski očet po 12 nč. liter. Mrzle jedi v velikem izboru vedno pripravljene. Pivo I. vrste po 20 nč. liter. Na debelo po zelo ugodnih cenah.

Lepa in krasna viseča svetilnica (lampa) znamka „Brilliant Meteor-Brenner“ trdke Dittmar na Dunaju se po ceni prodaja. Naslov v naši tiskarni.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRJE in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi zalogi, analizovana in stavljen pod stalno kontrolo zloga za kemično analizovanje, ovlaščena od c. kr. avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse soje in buteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137. To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje ministarstvo radi pregleda kvarjanja vina, ki stavlja v nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nego samo vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo dati bolnikom in konvalescentom, ker analizacijki zalogi stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki so čista in imajo vse potrebno vsebino, ki jo morajo imeti najfinjša vina.

CENE:

istrski teran	liter po 32 novč.
Vino iz Kastelov pri Splitu	34
Fino vino iz Visa	34
Vino Opollo	38
Belo vino iz Visa	40

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.

Josip Tami
ulica Legna št. 6 (Dvorščak)

Ta sladna kava je priznana najboljša primes bobovi kavi, jako okusna in posebne redilne vrednost za torej naj se zahteva povsod le:

KAVA DRUŽBE SV. CIRILA IN METODAV LJUBLJANI.

MAL POLOŽI DAR DOMU NA ALTAR!

ZALOGA PRI IV. JEBACINU V LJUBLJANI

Cenjene gospodinje
skusite da ta naša
izborna sladna kava
najde pot v vsako
slovensko hišo.

Lekarnarja A. Thierry-ja balzam

se zeleno varstveno znamko »nuna« 12 malil ali 6 velikih steklenic 4 krone franko.

A. Thierry-ja stolistno mazilo

2 lončka 3 kron 50 stot franko, razpošilja proti predplačilu:

A. Thierry-ja lekarna „Pri angelju varhu“

v Pregradi, Rogotee Slatina (Rohitsch-Sa-erbrun).

DUNAJ: Centralna zaloga: Lekarnar C. Brady, Fleischmarkt 1. — BUDAPEST: Lekarnar I. pl. Török in Dr. Egger. — ZAGREB: Lekarnar S. Mittelbach.

Na drobno se vdobiva povsod.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

ože več desetletij povsod razširjene, in malo družin je, kjer bi manjkalo to lahko in moli učinkujuče domače sredstvo, katero priporoča občinstvu mnogo zdravnikov pri zlih nasledkih slabega prebavljanja in telesnega zapetja. Teh kroglice, ki so tudi pod imenom **Pserhofer-jeve kroglice** ali **Pserhofer-jeve kri čistilne kroglice** znane, stane skatljica s 15 kroglicami 21 krajcarjev, 1 zavitek s 6 skatljicami 1 gld. 5 kr., pri prejšnji vpošiljavi zneska stane s poštnine prosto vpošiljati: 1 zavitek 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 10 zavitkov 9 gld. 25 kr. — Navod uporabe je priložen.

Jedina izdelovalna in glavna razpošiljalna zaloga

J. Pserhofer-jeva lekarna

Dunaj I., Singerstrasse šte. 5.

Prosi se izrecno, „J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice“

zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake skatljice na navodilu o uporabi stoječi podpis **J. Pserhofer** in sicer z rdečimi črkami.

Balzam zoper ozeblino
J. Pserhofer-jev. 1 lonček 40 kr., s poštnine prosto pošiljati 65 kr.

J. Pserhofer-jev sok iz ozkega trpotca razlizujoč, 1 steklenica 50 kr.

J. Pserhofer-jev balzam zoper golšo, 1 steklenica 40 kr. pošiljati 65 kr.

Stoll-ovi Kola-preparati izvrstno krepijo za selooc in živce, 1 liter kola-vina ali eliksirja 3 gld., 1/2 litra 1 gld. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.

J. Pserhofer-jeva grenka želodčna tinktura (preje življenska

esenca imenovana.) — Lahko razstopljuje zdravi, dražilnega in krepijočega učinka na želodec pri oviranem prebavljanju. 1 steklenica 22 kr., 1 dvanajststena steklenica 2 gld.

J. Pserhofer-jev balzam zoper rane, 1 steklenica 50 kr.

Tannochinin-pomada
J. Pserhofer-jeva, najboljša sredstvo za rast las, 1 pušica 2 gld.

Zdravilni obliž za rane pok. prof. **Steudel-a.** 1 lonček 50 kr., s poštnine prosto pošiljati 75 kr.

Univerzalna čistilna sol
A. W. Bulrich-a, domače sredstvo proti slabu prebavi, 1 zavoj 1 gld.

Razem tu imenovanih preparatov so v zalogi se vse v avstrijskih časnikih oglašene tu- in inozemske farmacevtske specialitete ter se preskrbi vsi predmeti, katerih morda ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje.

Pošiljate po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se prej vpošlje denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska.

Če se prej vpošlje denar (najboljše s poštno nakaznico), potem je poštnina mnogo cenejša, nego pri pošiljatih proti povzetju.

Velika zaloga koles po najnižjih cenah. Nova kolesa I. vrste od Kron 75.— višje, vže rabljene kolesa od 65 krou višje.

Pneumatiki, dobre vrste K 9.—, Cevi K 5.—, Ceniki gratis. Vsi deli jednako po ceni.

Največja novost! Ilustrovani dunajski koncertni ročni akordeon, dobre sestave in nizke cene vzbujajo zanimanje. **Posebno fini akordeon,** 10 tipk, 2 registra, 20 dvojnih glasov, 2 pridržavala, 2 dvojna meha z okovi od jekla, odprt klavirij od niklja, močen, širok, krassen glas, 35 cm velik krassen instrument, jamčeno brez napake, 75 najboljših okov, od niklja, godba jednaka 2 korom, lahka priučba. Cena s šolo K 9.— na ogled po povzetju, ako ne uga, vrnem denar.

Najnovejše, velika novost! Fotografični popolen stroj gld. 1.90 s kojim zamore napraviti vsak brez prejšnje znanosti popolnoma izgotovljene fotografije. Lahka manipulacija, velikost 5x5. Cena kompletne stroja z vsemi potrebnimi in navodilom s krasno skatljico gld. 1.90. Velik stroj z objektivom in nestvilnimi potrebnimi gld. 3.—. Za zunanje naročbe se zaračuna zaboj 35 novč.

M. Rundbakin — zaloga
Dunaj. — IX Berggasse 3 — Dunaj.
Ceniki gratis in franko.

K 18.

Neprekosljiv v svojem delovanju, najpripravnější šivalni stroj na roko „The juvel“ siva vsako snov, debelo ali tenko in tudi najmočnejše sukno in platno. Celo se stavlja je od železa in jekla, fino poliran, s premenljivo na zobno kolo, šivanj, posodice, ključem in potegovalcem vijakov, teža 5 kg. K 18.—. Singerjev za dvojno šev 36.—

Pekarna in sladčičarna

JAKOB JURCA

TRST. — Giulia št. 1 — TRST.

Priporoča svoj 3 krat na dan zveži kruh, vsakovrstne najfinjša sladčice, nadalje fina vina v buteljkah in moko v velikem ziboru. Postrežba hitra in točna na dom.

Restaurant

SILBEREGG

Via Ghega št. 9 A.

■ najugodnejša gostilna ■

PLZENSKO PIVO SILBEREGG po 24 novč. liter.

Namizna vina in v buteljkah zajamčeno pristna

Izvrstna italijanska in nemška kuhinja. Kosila in večerje od 20. novč. višje.

Pivo v buteljkah iz zaloge SILBEREGG (G. E. POHLY), Via Zovenzoni št. 2. Tam se nahajajo tudi najpristnejša vina: opollo, istrsko črno in belo.

Prvo primorsko podjetje za razpošiljanje in prevažanje pohišta

Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst. Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohišta. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pohišta po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, zabojev, košev itd. za inmagaciniranje. Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in kamor si bodi.

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbor raznih vin in likerjev. Imam tudi filijalko v ulici **Bastione št. 2.** nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

Krčmarja

išče »Rojansko posojilno in konsumno društvo« v Rojanu pri Trstu. Isti mora biti več v tej stroki, uljuden in mora znati slovensko in italijansko govoriti. Gospodinja mora biti dobra kuharica. Kaveje se zahteva 600 K. Krčmar bode vdobival toliko od litra in bode imel stanovanje prosto. Natančne pogoje daje društvo. Nastop službe 1. septembra 1901. Ponudbe pošiljati je do 15. avgusta pod šifro: »Krčmar« na upravo »Edinosti« v Trstu, ul. Molin piccolo 3. II.

Ugodna prilika.

V ulici Nuova, nasproti lekarni Zanetti se nahaja velik izbor

NAOČNIKOV

v jeklu, niklu, zlatem aluminiju in srebru iz najslavnejših tovarn s in periskopičnimi lečami od 25 novč. višje.

Naočniki so zdravniško predpisani.

Moderne lorinjete vdane v želvino kost, dalnogledi za kopno, za po morju in gledališče.

Termometri za mrzlico, barometri in povekševalne leče po ugodnih cenah.

Sprejemajo se poprave.